

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **L. M.**, zastoupený JUDr. Danuškou Grygarovou, advokátkou, sídlem Hážovice 2130, Rožnov pod Radhoštěm, proti žalovanému: **velitel pozemních sil Armády České republiky**, sídlem Dobrovského 6, Olomouc, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2020, č. j. MO 241863/2020-2170, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 3. 2022, č. j. 25 Ad 15/2020-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Danušky Grygarové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl rozhodnutím velitele vojenského útvaru 3068 Opava ze dne 2. 5. 2019, č. j. MO 130809/2019-306800, shledán vinným z nedbalostního spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se dne 28. 1. 2019 v 8:10 hod. dopustil tím, že jako řidič služebního vozidla Land Rover Defender 130KA5-VKV RUŠIČ při sjíždění z mírného kopce na pozemní komunikaci č. 442 mezi

obcemi Vítkov a Svatoňovice nepřizpůsobil rychlost jízdy tohoto vozidla svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a dalším okolnostem, které je možné předvídat, v důsledku čehož došlo k dopravní nehodě (přetočení vozidla do protisměru a následnému sjetí vozidla do levého příkopu vozovky, kde skončilo na pravém boku). Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil rozhodnutím ze dne 9. 7. 2019, č. j. MO 195293/2019-2170. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí nebránil žalobou ve správním soudnictví.

[2] Následně byla rozhodnutím velitele vojenského útvaru 3068 Opava ze dne 8. 7. 2020, č. j. MO 197648/2020-306800, uložena žalobci povinnost uhradit částku ve výši 148 584 Kč jako náhradu škody na služebním vozidle, ke které došlo v důsledku uvedené dopravní nehody. Výše náhrady 148 584 Kč byla vyčíslena jako čtyřapůlnásobek žalobcova průměrného služebního platu ve smyslu § 107 odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (v návaznosti na předpokládanou výši škody na služebním vozidle stanovenou na 2 839 915 Kč). Velitel vojenského útvaru nepřisvědčil žalobcovým námitkám poukazujícím na nevyhovující technický stav vozidla a nepříznivé povětrnostní podmínky. Žalobce poukazoval na skutečnost, že na silnici byl zledovatělý sníh, po silnici nebylo možno ani chodit. Zároveň upozornil na celoarmádní výstrahu týkající se možného výjezdu vozidel, která byla v den nehody vydána kolem 7:10 hod. a kterou nadřízený nerefletoval (např. pokynem k návratu vozidla). Přestože žalobce před zahájením jízdy upozornil nadřízeného na extrémní podmínky, díky kterým se stěží dostal do služby, včetně náročnosti řídit dané vozidlo za daných povětrnostních podmínek s ohledem na jeho konstrukční specifiky a provozuschopnost, nadřízený na splnění rozkazu trval. Žalobce tak byl povinen rozkaz vykonat a jízdu zahájit. V této souvislosti uvedl na svou obranu, že během jízdy si počínal odpovědně s využitím dosavadních dlouholetých řidičských zkušeností. Vozidlo řídil v nejnižší možné dosažitelné rychlosti (se zařazeným druhým rychlostním stupněm), první rychlostní stupeň nezařadil záměrně z důvodu, že na první rychlostní stupeň se vozidlo nepohybovalo plynule. Velitel vojenského útvaru se dále neztotožnil ani s žalobcovou argumentací týkající se případné aplikace § 102 písm. a) a § 110 zákona o vojácích z povolání, kterou žalobce odůvodňoval tím, že se jednalo o jeho první nehodu po dvaceti letech služby.

[3] Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, v němž zopakoval, že nebylo v jeho silách dopravní nehodě a vzniku škody zabránit. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku odvolání zamítl a rozhodnutí služebního orgánu v prvním stupni potvrdil. Poukázal na pravomocné rozhodnutí o spáchání přestupku žalobcem, včetně toho, že žalobce v přestupkovém řízení neuplatnil technickou závadu vozidla jako příčinu nehody. K požadavku na snížení náhrady škody uvedl, že tento institut je nutno považovat za výjimečný. Vzhledem k tomu, že se v žalobcově případě jednalo o zkušeného řidiče, a dále s přihlédnutím k žalobcem mylně vyhodnocenému riziku žalovaný důvody pro snížení náhradové povinnosti neshledal.

[4] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, jíž Krajský soud v Ostravě vyhověl a rozsudkem označeným v záhlaví zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud zdůraznil, že závaznost pravomocného rozhodnutí o přestupku bez dalšího neznamená, že žalobce odpovídá za škodu výlučně sám. Krajský

pokračování

soud odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu, kterou s ohledem na stejné principy odpovědnosti za škodu plynoucí ze zákona o vojácích z povolání, ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, i ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, pokládal za aplikovatelnou rovněž na daný případ. S odkazem na citovanou judikaturu Nejvyššího soudu krajský soud dovodil, že pokud se na vzniku škody podílel také další subjekt, vázanost rozhodnutím o přestupku se při zkoumání podmínek odpovědnosti za způsobenou škodu neuplatní. Dále připomněl závěry judikatury Nejvyššího soudu v oblasti pracovního práva, dle které jedná-li zaměstnanec na pokyn nadřízeného, nelze za jedinou příčinu vzniku škody považovat toliko jednání zaměstnance, nýbrž příčinu vzniku škody je třeba spatřovat zároveň v jednání zaměstnavatele, který vydal příslušný pokyn. Namísto je v takovém případě poměrné omezení odpovědnosti zaměstnance z důvodu spoluodpovědnosti zaměstnavatele. V návaznosti na to proto krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný pochybil, nezabýval-li se v předchozím řízení žalobcovou argumentací stran upozorňování nadřízeného na vysoké nebezpečí vzniku škody v případě vyjetí za povětrnostních podmínek, které v daný den panovaly, včetně vydání celoarmádní výstrahy, kterou nadřízený nerefletoval a trval na rozkazu, který žalobce byl povinen splnit. Žalovaný tak dle krajského soudu mylně vycházel toliko z výlučného zavinění žalobce, ačkoli jím tvrzené skutečnosti mohly mít vliv na poměrné omezení žalobcovy odpovědnosti, a tedy i výši škody, za kterou byl žalobce činěn odpovědným. Krajský soud zároveň dospěl k závěru, že je na místě opětovně posoudit také výjimečnost případu v rámci institutu snížení náhrady škody ve smyslu § 110 zákona o vojácích z povolání.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Zdůraznil, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání přestupku z nedbalosti, kterého se dopustil tím, že jako řidič služebního vozidla při sjíždění z mírného kopce nepřizpůsobil rychlost jízdy tohoto vozidla svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a dalším okolnostem, které je možné předvídat, v důsledku čehož došlo k popsané dopravní nehodě a škodě na vozidle. Stěžovatel z tohoto důvodu považoval provádění dalšího dokazování za nadbytečné, neboť nemohlo zvrátit skutkový stav věci, na jehož základě byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku. Stěžovatel upozornil, že voják je cvičen k tomu, aby byl schopen ovládat vozidlo za každé situace. V případě žalobce se jednalo o vojáka s patnáctiletou řidičskou praxí a se zkušenostmi s řízením daného typu vozidla. Stěžovatel proto nepovažoval pokyn nadřízeného za jednání, kterým mohla být založena jeho spoluodpovědnost za vznik škody, a v této souvislosti vyjádřil nesouhlas se závěry judikatury Nejvyššího soudu. Zdůraznil, že spoluodpovědnost lze dovozovat toliko při současném naplnění zákonných předpokladů vzniku odpovědnosti, k nimž však v případě žalobce nadřízeného nedošlo. Stěžovatel připomněl, že pokud by každý voják (řidič) odmítl vyjet za nepříznivých podmínek, pak by vojenský výcvik ztratil svůj význam a opodstatnění spočívající ve snaze přiblížit se podmínkám skutečného bojového nasazení.

[6] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na skutečnost, že zkušenosti s řízením dotčeného vozidla, které je prototypem, a tedy má i specifické vlastnosti týkající se např. hmotnosti a jejího rozložení, měl nejen žalobce, ale také jeho nadřízený, který navzdory žalobcovu upozornění a celoarmádní výstraze vydal rozhodného dne pokyn

k výjezdu. Žalobce zopakoval svou dřívější argumentaci stran nevyhovujícího technického stavu vozidla, včetně případů vzniku násobně vyšších škod na totožném vozidle, v nichž řidičům nebyly stanoveny srážky z platu ani zdaleka v takové míře jako nyní žalobci. Připomněl, že učinil vše pro zabránění nehodě a pro minimalizaci škod, přičemž se dovolával aplikace § 102 písm. a) zákona o vojácích z povolání. Navrhl proto, aby byl rozsudek krajského soudu jako věcně správný potvrzen.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] Dle § 51 odst. 2 zákona o vojácích z povolání se *jako kázeňský přestupek vyřídí též jednání vojáka označené za přestupek ve zvláštním právním předpise. Orgány s kázeňskou pravomocí takový přestupek projednávají a ukládají za něj správní tresty a ochranná opatření podle zvláštních právních předpisů. Projednává-li orgán s kázeňskou pravomocí jako kázeňský přestupek jednání vojáka označené ve zvláštním právním předpise jako přestupek zapisovaný do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů (dále jen „evidence přestupků“), opatří si po zahájení řízení opis z evidence přestupků týkající se obviněného vojáka.*

[9] Krajský soud v souzeném případě správně vycházel z toho, že rozhodnutí o žalobcově vině ze spáchání přestupku (kázeňského přestupku) je pro stěžovatelem vedené řízení o náhradě škody závazné co do rozhodnutí, že byl spáchán delikt, a zaviněného jednání žalobce. S ohledem na existenci pravomocného rozhodnutí o kázeňském přestupku, které žalobce nenapadl žalobou ve správním soudnictví, tedy již krajskému soudu ani Nejvyššímu správnímu v tomto řízení nepřísluší zkoumat, zda žalobce výše popsanou dopravní nehodu zavinil, ani to, zda a do jaké míry se na jejím vzniku případně podílel nevyhovující technický stav vojenského služebního vozidla.

[10] Z týchž důvodů nelze v daném případě postupovat ani podle § 102 písm. a) zákona o vojácích z povolání, jehož aplikace se žalobce dovolával v doplňujícím vyjádření. Podle tohoto ustanovení platí, že *počínal-li si voják při plnění služebního úkolu způsobem přiměřeným okolnostem a povaze v době plnění služebního úkolu, neodpovídá za škodu, kterou způsobil při zvlášť náročném výcviku, při výcviku v náročném nebo nepřístupném terénu anebo za nepříznivých povětrnostních podmínek.* Byl-li žalobce pravomocným rozhodnutím o přestupku shledán vinným, že nepřizpůsobil rychlost jízdy svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a dalším okolnostem, které je možno předvídat, není možno současně dovodit naplnění hypotézy citovaného ustanovení § 102 písm. a) zákona o vojácích z povolání, které předpokládá, že si žalobce při plnění služebního úkonu počínal způsobem přiměřeným okolnostem a povaze v době plnění služebního úkolu. Tento předpoklad není s ohledem na existenci pravomocného rozhodnutí o přestupku a shledání žalobcovy viny naplněn.

[11] Podle § 101 odst. 2 zákona o vojácích z povolání *voják odpovídá státu za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.* Rozsah náhrady škody zákon upravuje v § 107 odst. 3, dle kterého *odpovídá-li za škodu několik vojáků, je každý z nich povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění, pokud však někteří nebo některý z nich způsobil škodu úmyslně, odpovídají*

pokračování

za celou škodu. Podle odst. 4 téhož ustanovení zákona dále platí, že způsobil-li škodu také stát, je voják povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

[12] Nejvyšší správní soud nezjistil, že by se ve své judikatuře zabýval obdobnou situací vojáka z povolání jako v nyní souzené věci. Zkoumal tedy existenci judikatury ve vztahu k nejbližší úpravě, a sice úpravě služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, obsažené v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dle § 95 odst. 1 tohoto zákona *příslušník odpovídá bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním* a dle odst. 3 věty první se *výše náhrady škody určí s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka*. Již v rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 3 Ads 127/2012-17, Nejvyšší správní soud ve vztahu k náhradě škody příslušníka bezpečnostního sboru zdůraznil, že míra zavinění škůdce je závislá na jím vyvolaných a pro vznik škody relevantních příčinách. Do dějů, které vedou ke vzniku škody, ovšem mohou vstupovat též vnější okolnosti nezávislé na jednání škůdce, které mohou mít rozhodující vliv na výši výsledné škody. Nepostačuje tedy prosté konstatování porušení povinností příslušníka bezpečnostního sboru, ale je nutno se zabývat i namítanými vnějšími okolnostmi.

[13] V případě služebního poměru státních zaměstnanců a odpovědnosti za škodu způsobenou služebnímu úřadu odkazuje § 123 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, přímo na zákoník práce upravující „*obecné instituty pracovního práva, ze kterých zákon o vojácích z povolání i další zákony upravující služební poměr vycházejí*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2020, č. j. 8 As 319/2018-59, č. 4127/2021 Sb. NSS, bod 23). „*Právě tato základní charakteristika je shodná pro pracovněprávní vztahy i vztahy služební, neboť vyjadřuje slabší postavení jedné ze stran tohoto vztahu, které je legislativně kompenzováno ve smyslu přiznání některých práv zaměstnanci. I pro služební poměr je tedy příznačná asymetrie v postavení zaměstnavatele a zaměstnance*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2020, č. j. 3 As 124/2017-31, č. 4008/2020 Sb. NSS).

[14] Dle § 250 odst. 1 zákoníku práce je *zaměstnanec povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním*. Podle § 257 odst. 4 téhož zákona *způsobil-li škodu také zaměstnavatel, je zaměstnanec povinen nahradit jen poměrnou část škody podle míry svého zavinění*. S citovanou právní úpravou korespondovala také koncepce náhrady škody obsažená v dřívějším zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „starý občanský zákoník“). Dle § 441 starého občanského zákoníku platilo, že *byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně; byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám*. Obdobou tohoto pravidla je v nyní platném a účinném zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ustanovení § 2918, dle kterého *vznikla-li škoda nebo zvětšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí*.

[15] Z výše předestřené přehledu je zřejmé, že koncepce náhrady škody stojí, pokud jde o podíl poškozeného na vzniku škody a poměrném omezení odpovědnosti škůdce v důsledku spoluodpovědnosti poškozeného, na shodných principech napříč celým právním řádem. V souzené věci je tedy možno aplikovat relevantní judikaturu soudů rozhodujících ve věcech občanskoprávních, z níž v napadeném rozsudku vycházel i krajský soud.

[16] Z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že pravomocným rozhodnutím o spáchání deliktu (v tomto případě přestupku žalobce) jsou sice správní orgány i soudy vázány, avšak případný podíl dalších osob na škodě je samostatnou otázkou, která není s výrokem o vině totožná (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2022, sp. zn. 25 Cdo 2212/2021). Shodně Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 25 Cdo 4502/2018 vyslovil, že „rozhodnutí o tom, že byl spáchán přestupek (jiný správní delikt), znamená vždy konstatování zaviněného protiprávního jednání určitého pachatele, a proto ve smyslu § 135 odst. 1 o. s. ř. je soud tímto rozhodnutím vázán, avšak pouze pokud jde právě o jednání tohoto pachatele. Jestliže však okolnosti případu nasvědčují, že na vzniku škody se kromě pachatele mohla podílet svým jednáním i další osoba, není soud při zkoumání podmínek spoluodpovědnosti této další osoby výrokem o vině pachatele podle § 135 odst. 1 o. s. ř. vázán. Obdobné platí rovněž pro spáchání trestného činu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2017, sp. zn. 25 Cdo 1689/2017, uveřejněné pod číslem 130/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní)“.

[17] Z hlediska posouzení podílu poškozeného (v tomto případě státu) na vzniku škody je určující vzájemný vztah mezi jednáním poškozeného (státu) a škůdce (vojáka z povolání, žalobce), včetně zvážení a vyhodnocení veškerých skutečností, jež ke způsobení škody nejen vedly, ale byť jen přispěly. Zvažují se veškeré příčiny, přičemž forma zavinění není podstatná. Na straně poškozeného se dokonce nemusí jednat ani o porušení právní povinnosti, neboť ve smyslu zásady *casum sentit dominus* (náhodu pociťuje vlastník) poškozený nese následky náhody, pokud jej postihla (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2018, sp. zn. 25 Cdo 612/2017, nebo již výše citované usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2212/2021). Uvedené závěry obstojí také v kontextu právní úpravy obsažené v aktuálně platném a účinném občanském zákoníku. V rozsudku ze dne 10. 7. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3287/2019, Nejvyšší soud na podporu těchto závěrů vyslovil, že účelem § 2918 občanského zákoníku je „omezit nebo dokonce vyloučit povinnost škůdce k náhradě újmy, pokud se na jejím vzniku podílely okolnosti, které lze přičíst k tíži poškozenému s tím, že kdo se chce domáhat náhrady újmy od druhého, musí svým věcem věnovat takovou pozornost jako každý řádný člověk, a pokud tak nečiní, stihá ho nepříznivý následek, byť je poškozeným. Jedná se o otázku přičitatelnosti újmy včetně náhody, jež se přičítá tomu, v jehož sféře vznikla. Spoluzpůsobení újmy spočívá buď v aktivním jednání, anebo naopak v pasivitě, kdy poškozený nepřijal taková opatření, která by zabránila vzniku nebo zvětšení újmy. Poškozený má totiž i po utrpění újmy dbát obvyklé pozornosti k vlastním věcem, aby se újma nezvětšila – opomine-li to, nese zvýšenou újmu sám. (...) [Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1588].

[18] Úvahy o tom, do jaké míry se na vzniku škody podílel sám žalobce a do jaké míry došlo (či mohlo dojít) ke vzniku škody také ze strany státu (žalobcova nadřízeného), a sice nikoli nutně v důsledku protiprávního jednání, však v rozhodnutí stěžovatele zcela absentují. Přestože z žalobcových tvrzení opakovaně vznášných v průběhu celého předchozího řízení vyplývaly jednoznačné indicie (viz výše) směřující k možnému vzniku spoluodpovědnosti, a tedy poměrnému omezení škody na straně žalobce, stěžovatel se jimi odmítl zabývat s odkazem na pravomocné rozhodnutí o žalobcově vině za spáchaný přestupek. Stěžovatel se domníval, že bylo nadbytečné provádět další dokazování s odůvodněním, že nemohlo zvrátit zjištěný skutkový stav. V tom se však stěžovatel mylí a krajský soud jej v dalším řízení správně zavázal k náležitému posouzení a odůvodnění

pokračování

toho, proč v daném případě byly či nebyly naplněny podmínky pro poměrné omezení náhrady škody požadované po žalobci.

[19] Přestože krajský soud v této souvislosti v napadeném rozsudku poukazoval především na výše citovaný § 107 odst. 3 zákona o vojácích z povolání, z okolností dané věci nevyplývá, že by se na vzniku škody podílel další voják (v souzené věci konkrétně spolujezdec žalobce). Sám krajský soud ostatně v napadeném rozsudku poukazoval na jednání žalobcova nadřízeného, který vydal rozkaz k uskutečnění vojenského výcviku za shora popsaných nepříznivých povětrnostních podmínek. Nadřízený funkcionář vystupuje vůči žalobci v postavení státu (zaměstnavatele), jak vyplývá přímo z právní úpravy zákona o vojácích z povolání. Podle § 2 odst. 2 zákona *právní úkony ve věcech služebního poměru jménem České republiky činí služební orgány, kterými jsou prezident republiky (dále jen „prezident“), ministr obrany (dále jen „ministr“) a v rozsahu určeném rozkazem prezidenta nebo rozkazem ministra velitelé, náčelníci, ředitelé a jiní vedoucí zaměstnanci*. Pro souzenou věc tedy byla rozhodná spíše aplikace § 107 odst. 4 zákona o vojácích z povolání. Rozdíl je však pouze formální, co do obsahu jsou obě ustanovení založena na stejném principu poměrného omezení (snížení) výše náhrady škody.

[20] Nejvyšší správní soud nepochybně stěžovatelem akcentovanou důležitost vojenského výcviku, k jehož cílům nepochybně patří se co nejvíce přiblížit podmínkám skutečného bojového nasazení. Žalobce ostatně v souladu s těmito cíli postupoval, rozkazu vydaného nadřízeným funkcionářem uposlechl a výcvik (výjezd s vojenským vozidlem) absolvoval. Pokud ovšem splnění rozkazu, jehož vydání měl nadřízený s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem souzené věci včetně péče řádného hospodáře, náležitě zvažovat, vedlo ke vzniku škody na služebním vozidle, je namístě klást si otázku, zda za konkrétních skutkových okolností je za vzniklou škodu skutečně odpovědný výlučně žalobce.

[21] Stěžovatel přitom nemůže až v řízení před Nejvyšším správním soudem argumentací obsaženou v kasační stížnosti dohánět nedostatky odůvodnění vydaného správního rozhodnutí, v němž úvahy, které následně mohou být podrobeny soudnímu přezkumu, absentují. Z těchto důvodů Nejvyššímu správnímu soudu nepřisluší se touto argumentací zabývat poprvé v řízení o kasační stížnosti.

[22] Pakliže stěžovatel poukazoval na skutečnost, že ačkoli je žalobce řidičem s více než patnáctiletou praxí, nepřizpůsobil způsob jízdy s vojenským vozidlem konkrétní situaci, krajský soud naopak stěžovatele správně upozornil, že žalobcovo první nedbalostní zavinění dopravní nehody během dlouholetého výkonu jeho služby nepochybně mělo vést ke zvážení aplikace § 110 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, dle kterého *způsobil-li škodu voják z nedbalosti při dopravní nehodě, letecké nehodě nebo při ovládání vojenského plavidla, lze výši náhrady škody ve zvlášť odůvodněných případech určit nižší částkou, než je skutečná škoda, popřípadě než je čtyřnásobek průměrného hrubého měsíčního platu, nebo od vymáhání náhrady škody zcela upustit, došlo-li k dopravní nehodě nebo letecké nehodě anebo k nehodě při ovládání vojenského plavidla za ztížených podmínek a jde-li o první zavinění vojáka nebo o nehodu způsobenou v důsledku jeho malé zkušenosti nebo došlo-li při dopravní nehodě nebo letecké nehodě anebo při ovládání vojenského plavidla k vážnému poškození jeho zdraví*. Rovněž aplikaci tohoto ustanovení zákona tedy stěžovatel bude v dalším řízení posuzovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšný žalobce má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti stěžovateli, který ve věci úspěch neměl.

[25] Žalobce podal vyjádření ke kasační stížnosti (včetně doplnění), které představuje úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, částku ve výši 3 100 Kč a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je třeba k ní přičíst 300 Kč na úhradu hotových výdajů, celkem tedy 3 400 Kč. Doplnující vyjádření Nejvyšší správní soud nepovažoval za samostatný úkon právní služby, neboť nerozhojnilo argumentaci obsaženou již v předchozím vyjádření. Zástupkyně žalobce není plátcem DPH, žalobci se tedy přiznává náhrada nákladů řízení spočívajících v odměně a hotových výdajích v celkové výši 3 400 Kč. K zaplacení této částky byla stěžovateli stanovena přiměřená lhůta v délce jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. září 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu